

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2554/ 00175

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 1 ก.พ. 2550	ปีที่ 16	ฉบับที่ 56 79	หน้า 6
---	------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

สถาบันผ้าทอมือ

ทรัพยากรชัย

ศูนย์เรียนรู้

ผ้าทอเมืองลำพูน

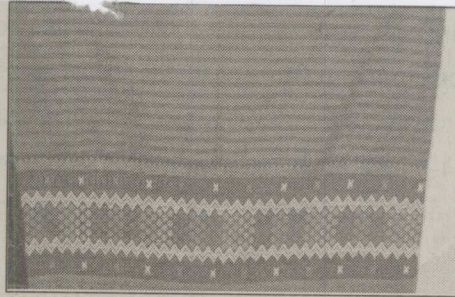
ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	1 ก.พ. 2550	16	5679	6

ลำ

พูนแม้ว่าจะเป็นเมืองเล็กที่เก่าแก่ที่สุดในอาณาจักรล้านนา นอกเหนือจากสถาปัตยกรรมที่สะท้อนความรุ่งเรืองของแผ่นดินนี้แล้ว งานหัตถกรรมทอผ้าโดยเฉพาะผ้าทอยกดอกก็เป็นหนึ่งผลงานสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาที่ถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ

การทอผ้ายกดอกในลำพูนระยะเริ่มแรกนั้นแม้ว่าจะไม่ปรากฏหลักฐาน แต่จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่พอจะทำให้ทราบว่า การทอผ้ายกดอกมีจุดเริ่มต้นใน คุ่มเจ้า ซึ่งแต่เดิมมีการทอผ้าฝ้ายยกดอกอยู่ก่อนแล้ว แต่เป็นการทอผ้าในลวดลายธรรมดาไม่สวยงามวิจิตรมากนัก

ในอดีตเมืองลำพูนมีโรงงานทอผ้าไหมเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ได้แก่ โรงทอผ้าไหมคุ้มเจ้าหญิงส่วนบุญ แต่แรกเป็นการฝึกหัดช่างฝีมือทอผ้าสำหรับใช้ในคุ้มหลวงเท่านั้น ต่อมาได้จำหน่ายโดยทั่วไปด้วยนับเป็นโรงงานที่ดำเนินกิจการที่ยั่งยืนและสืบทอดต่อมา โดยคุณหญิงเจ้าพงษ์แก้ว ณ ลำพูน ปัจจุบันได้สืบทอดมายังลูกหลานนับเป็นแหล่งอนุรักษ์การทอผ้าไหมยกดอก

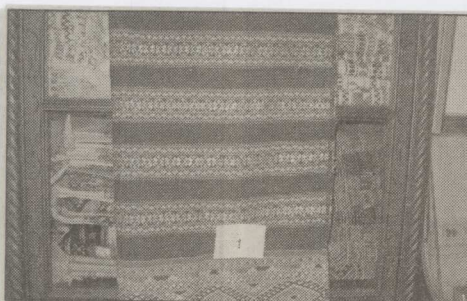

ของลำพูน โรงทอผ้าเจ้าหญิงลำเจียก ณ ลำพูน ตั้งขึ้นภายในคุ้มหลวง ปัจจุบันโรงงานกลายเป็นตลาดพิศุลแก้ว โรงทอผ้าป่าฟองคำ อินทพันธ์ ถนนแวนคำ ซ่างศาลากลางด้านทิศใต้ ปัจจุบันเป็นกิจการทอผ้าฝ้ายขนาดเล็ก โรงทอผ้ายาบัวผัน โนนานนท์ ใช้บริเวณหลังบ้านเป็นโรงทอผ้า ปัจจุบันยกเลิกกิจการแล้ว

นอกจากผ้าไหมทอยกดอกแล้ว ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของชาวลำพูนที่ขึ้นชื่ออีกอย่าง

หนึ่งก็คือ ผ้าฝ้ายทอมือปาซาง ซึ่งถือได้ว่ามีลวดลายสวยงามไม่แพ้ผ้าไหมยกดอกของลำพูนก็ว่าได้ ผ้าฝ้ายทอมือของปาซางมีแหล่งผลิตเป็นชุมชนใหญ่อยู่ที่บ้านหนองเงือกและบ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง ที่หมู่บ้านนี้แทบทุกบ้านจะมีการทอผ้าฝ้ายที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษเช่นกัน

ถ้าใครอยากเห็นความงดงามของผ้าพื้นเมืองที่สร้างสรรค์มาจากมันสมองของชาวบ้าน ถ้าจะเรียกชื่อให้สวยเก๋หน่อยก็คือสร้างมาจากภูมิปัญญาของชาวเมืองลำพูนนี้ให้เห็นในงานมหกรรมผ้าทอและของดีเมืองลำพูน นอกจากจะเป็นงานที่ส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดลำพูนแล้ว ยังเป็นการเปิดตลาดให้กับกลุ่มทอผ้าแต่ละชุมชนได้มีโอกาส

นำผลงานหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมืองมาจัดแสดงและจำหน่ายในราคาย่อมเยาอีกด้วย

เนื่องจากเมืองลำพูนได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่มีวิถีของชาวบ้านซึ่งประกอบอาชีพทอผ้า แทบจะเรียกได้ว่าเกือบทุกหมู่บ้านก็ว่าได้และด้วยการเล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน จึงได้จัดตั้ง “สถาบันผ้าทอมือหริภุญชัย” ภายหลังที่ได้จัดให้ในงานมหกรรมผ้าทอและของดีเมืองลำพูนขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2542

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	1 ธ.พ. 2550	16	5679	6

สถาบันผ้าทอมือหริภุญชัย ตั้งขึ้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณีการทอผ้าของชาวลำพูน ซึ่งมีประวัติศาสตร์ ความเป็นมายาวนานและมีเอกลักษณ์โดดเด่นให้ดำรงคงอยู่ สถาบันผ้าทอยังเป็นการศูนย์เสริมสร้างอาชีพให้แก่กลุ่มทอผ้า และ เป็นสถาบันที่รวบรวมพ่อครูแม่ครูที่มีความรู้เกี่ยวกับการทอผ้า เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าด้วยมือสู่เยาวชนและผู้สนใจ รวมทั้งยังเป็นศูนย์การเรียนรู้ในด้านการออกแบบลวดลายผ้าทอโบราณ การพัฒนาการทอผ้าลวดลายใหม่ๆ

การจัดตั้งสถาบันผ้าทอมือหริภุญชัย ขึ้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีการ ทอผ้าของชาวลำพูน ซึ่งมีประวัติศาสตร์ความ เป็นมายาวนานและมีเอกลักษณ์โดดเด่นให้ ดำรงคงอยู่ สถาบันผ้าทอยังเป็นการศูนย์เสริม สร้างอาชีพให้แก่กลุ่มทอผ้า และเป็นสถาบันที่ รวบรวมพ่อครูแม่ครูที่มีความรู้เกี่ยวกับการทอผ้า เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าด้วยมือสู่ เยาวชนและผู้สนใจ รวมทั้งยังเป็นศูนย์การ เรียนรู้ในด้านการออกแบบลวดลายผ้าทอโบราณ การพัฒนาการทอผ้าลวดลายใหม่ๆ นอกจาก นั้นสถาบันผ้าทอมือหริภุญชัยยังเป็นศูนย์ ส่งเสริมด้านการตลาดเกี่ยวกับการทอผ้าของ จังหวัดลำพูน โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด ลำพูน ได้จัดท้าวสตอุปกรณการทอผ้า รวมทั้ง จัดท้าวผ้าขึ้น โบราณหายากเพื่อนำมาจัดแสดง

ในพิพิธภัณฑ์ผ้าทอ

สถาบันผ้าทอมือหริภุญชัย ตั้งขึ้นบน ที่ดินบริจาคจำนวน 5 ไร่ โดยเจ้าดารารัตน์ ณ ลำพูน ธิดาเจ้าพัฒนา ณ ลำพูน ซึ่งเป็นบุตริ ของเจ้าจักรคำขจรศักดิ์ เจ้าผู้ครองนครลำพูน องค์สุดท้าย บริเวณบ้านต้นธง อ.เมือง จ.ลำพูน โดยทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ได้จัด สร้างอาคาร ประกอบด้วย อาคารอำนวยการ อาคารศูนย์ทอผ้า อาคารพิพิธภัณฑ์ผ้าทอโบราณ ในบริเวณสถาบันผ้าทอมือหริภุญชัย มีการปรับ ปรุงภูมิทัศน์อย่างสวยงามร่มรื่น ซึ่งคาดว่าจะ สามารถเปิดให้บริการในราวต้นเดือนมีนาคม 2550

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th